

Роман Шухевич – полум'яний борець за незалежність України

*Хто зберіг любов до Краю
І не зрікся роду
Той ім'ям не вмере ніколи
В спогадах народу.
О.Олесь*

На 2017 рік припадає ювілейна дата – 110-річчя від дня народження Головного командира Української Повстанської Армії Романа Шухевича (1907-1950). Українська історія ХХ століття визначила генерал-хорунжому роль Прометея, прикутого до розвитку національно-визвольної боротьби рідного народу за свободу та незалежність.

Пропонована виставка подає певні факти з життя Романа Шухевича і відтворює сторінки історичної драми, яка відбувалася в 40-50-ті рр. Періодичні видання і книги виставки представлені фондом Полтавської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Олесь Гончара.

Сага роду Шухевичів

Рід Шухевичів належить до давніх, заслужених священицьких українських родин, відомих ще з XVIII ст. Шухевичі відігравали важливу роль у національно-культурному й політичному житті Галичини протягом XIX-XX ст. З роду Шухевичів вийшла велика когорта видатних діячів: священників, учителів, науковців, співаків, музикантів, юристів та військових.

Бохан О. Символ незламності та самопожертви / О. Бохан // Дати і події, 2017, перше півріччя : календар знаменних дат. – Київ, 2016. – № 1. – С. 150-153.

В статті подається генеологічний перелік роду Шухевичів. При цьому автор не обмежується констатацією дат і місць народження та смерті, а зупиняється на

характеристиці життя та діяльності найвідоміших з них, доля яких нерозривно пов'язана з Романом Шухевичем та його вчинками.

Шухевичі // Дашкевич Я. Постаті : Нариси про діячів історії, політики, культури / Я. Дашкевич. – Львів : Піраміда, 2007. – С. 735-747.

Книга містить статті, розвідки та есе про знакових постатей минулого України. Серед них – Роман Шухевич. Стаття розповідає про історію роду Шухевичів від минулого і до сьогодні, ім'я якого назавжди залишиться в історії української нації.

Зятьєв С. Наші страждання не були даремними... / С. Зятьєв // Військо України. – 2016. – № 1. – С. 40-45.

Серед небагатьох живих сьогодні людей, які пам'ятають найвідомішого українського націоналіста, – його син Юрій Шухевич, герой України, який у статті ділиться своїми спогадами про батька.

Ісаюк О. Роман Шухевич / О. Ісаюк. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2015. – 254с.

Герої теж люди. У них є рідні, дружини і діти. Як виглядало родинне життя Романа Шухевича? Що про нього запам'ятали його діти? Про все це – у розмові сина Романа Шухевича, Юрія та автора біографії, Олесі Ісаюк. Працюючи над біографією Головного командира Української повстанської армії, вона вивчала архіви України та Польщі, документи структур визвольного руху та матеріали радянської спецслужби – НКВД. Це дозволило додати до вже відомого портрета командира підпільної армії нових штрихів — політика, військового, бізнесмена, чоловіка, батька.

Велика справа // Логвиненко Б. Богдан Логвиненко про Нестора Махна, Шарля де Голля, Олеся Бердника, Джохара Дудаєва, Романа Шухевича / Б. Логвиненко. – Київ : Грані-Т, 2009. – С. 63-75.

У статті дуже докладно описано про життєвий шлях родини Романа Шухевича, його дитячі і юнацькі роки. Закінчивши з дуже гарними навчальними досягненнями гімназію і Львівський політехнічний інститут, він врешті отримав фах інженера з будівництва мостів і шляхів сполучення. Але обставини життя зробили з нього політика, підприємця і військового.

Роман Шухевич // Сто найвідоміших українців. – Київ : Країна Мрій, 2015. – С. 608-618.

У статті розповідається про відому українську родину Шухевичів, просвітителів та духовних вчителів, які активно трудилися задля блага своєї нації, віддавали за неї своє життя. Найдавніші згадки про рід сягають XVIII-XIX століть. Також мова йде про дві лінії родини Шухевичів: «тишковецьку» та «олієвську».

Додаткова інформація на сайтах:

Арсенич П. Шухевичів в історико–культурній спадщині України та діаспори [Електронний ресурс] / П. Арсенич // Життя та діяльність Романа Шухевича [сайт]. – Текст. – Б. м., 2007. –

Режим доступу: [http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/65000/09-](http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/65000/09-Arsenyuch.pdf?sequence=1)

Arsenyuch.pdf?sequence=1 (дата звернення 11.05.17). – Назва з екрана.

Родина Шухевичів [Електронний ресурс] // ІСТОРИЧНЕ ПРИКАРПАТТЯ [сайт]. – Текст. – Б. м., 2007. – Режим доступу: [http://www.history.iv-](http://www.history.iv-fr.net/article.php?id=930)

fr.net/article.php?id=930 (дата звернення 11.04.17). – Назва з екрана.

Роман Шухевич та його родина [Електронний ресурс] // 100 кроків [сайт]. –

Текст. – Б. м., 2015. – Режим доступу: <http://100kroktiv.info/2015/03/roman-shuhevych-ta-joho-godyna/> (дата звернення 11.05.17). – Назва з екрана.

30 Маловідомих фактів із життя Романа Шухевича // Фіртка [сайт]. – Текст. – Б. м., 2016. – Режим доступу: <http://firtka.if.ua/?action=show&id=101169> (дата звернення 11.05.17). – Назва з екрана.

Юний Шух – Про рід і дитинство головнокомандувача УПА Романа Шухевича [Електронний ресурс] // Мистецька сторінка [сайт]. – Текст. – Б. м., 2017. –

Режим доступу: <http://storinka-m.kiev.ua/article.php?id=620> (дата звернення 11.05.17). – Назва з екрана.

Командир армії безсмертних

Із січня 1943 р. в житті Романа Шухевича (псевдоніми: Тарас Чупринка, Дзвін, Вовк, Тур, Роман Лозовський) почався новий етап діяльності як Провідника й Командира національно-визвольної боротьби проти окупантів. Упродовж двадцяти п'яти років він був учасником та провідником визвольного руху. Очолювані ним ОУН та УПА стали яскравим свідченням безкомпромісної та жертвовної боротьби українського народу за свою незалежність. Талант Романа Шухевича – організатора, політика, військового діяча та загалом людини з широким світобаченням, дозволив спрямувати УВО, ОУН, УПА та УГВР у напрямку конструктивного розвитку та

поширення їхніх ідей серед суспільства. Він став основоположником цілого ряду політико-ідеологічних, стратегічних і тактичних засад національно-визвольного руху. Запроваджені ним принципи і норми політичної та військової діяльності стали основою концепції української визвольної боротьби 1940-50-х рр.

Роман Шухевич // Журавльов Д. В. Хто є хто в українській історії / Д.В. Журавльов. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2014. – С. 377-381.

У статті досліджується формування політичних поглядів Романа Шухевича, який присвятив себе боротьбі за українську державу, її розбудові та процвітання. Прочитавши цю статтю, читач ще раз переконується в тому, якою багатою на славнозвісних героїв є Україна.

Командир армії безсмертних : до 100-річчя від дня народження Р. Й. Шухевича // Знаменні дати: календар – 2007. – Київ, 2007. – С. 151-156.

Стаття розповідає про відданість Шухевича своїй військовій справі. До останнього дня він керував визвольною боротьбою на українських землях і завдяки його непересічному політичному і військовому талантові, силі духу і характеру ця боротьба мала організовані, а в перші повоєнні роки – масові форми повстанських дій.

Легендарний командир УПА Роман Шухевич // Мельничук Г. 1000 незабутніх імен України / Г. Мельничук. – Київ, 2005. – С. 53-55.

У статті аналізується новий етап діяльності Шухевича, як провідника й командира національно-визвольної боротьби проти окупантів. Окрему увагу автор приділив розвінчання міфів про УПА і Шухевича особисто.

Павличко Д. Роман Шухевич : вірш / Д. Павличко // Літературна Україна. – 2007. – 31 трав. – С. 1.

Вірш, написаний Дмитром Павличком у Тернополі, 20 травня 2007 року, під час святкування міжнародного Шевченківського свята „В сім’ї вольній, новій”.

Посівнич М. Нескорений командир. До 100-річчя від дня народження Романа шухевича / М. Посівнич // Дзвін. – 2007. – Ч. 7. – С. 81-93.

У статті – і захоплюючий опис життєвих перипетій Головного командира УПА, і уважний аналіз його вчинків тієї складної доби. Підпільник, організатор замахів на перших осіб держави, політв’язень, командир добровольчого батальйону та, зрештою, головнокомандувач партизанської армії і перша особа підпільної української державності – це тільки частина іпостасей Романа Шухевича, які розкриває автор.

Рогальчук Л. Працював не для слави / Л. Рогальчук // Дати і події, 2016, перше півріччя : календар знаменних дат. – Київ, 2015. – № 1. – С. 24-26.

Стаття детально висвітлює діяльність командира національно-визвольної боротьби проти окупантів. Поєднавши найвищі посади в ОУН і УПА, він зумів організувати ефективну повстанську й підпільну війну проти загарбників.

Роман Шухевич у документах радянських органів державної безпеки (1940-1950). Т. 1. – Київ : ПП Сергійчук М. І., 2007. – 640 с.

Книга написана на основі широкої документальної бази та спогадів сучасників з використанням маловідомих широкому загалу архівних документів. Дослідження секретних документів збірки покажуть більш повно, ким був Роман Шухевич, чим він займався, задля чого він жив і задля чого він загинув. Видання розраховане на всіх, хто цікавиться постаттю Романа Шухевича та історією українського національно-визвольного руху в ХХ столітті.

Роман Шухевич у документах радянських органів державної безпеки (1940-1950). Т. 2. – Київ : ПП Сергійчук М. І., 2007. – 584 с.

В українській історії чимало видатних постатей, чиє життя тривалий час було приховане під радянським грифом «Секретно». У пропонованій збірці документів з колишніх таємних архівів розповідається про життя і діяльність Головного командира Української Повстанської Армії Романа Шухевича.

Серйозний супротивник / Д. Веденєєв // Народна армія. – 2012. – 13 жовт. – С. 13-16. – (Спецвипуск № 10 "Світогляд").

Готуючи цю публікацію, автор, прагнув віднайти документальні свідчення про місце поховання Романа Шухевича.

Яневський Д. Б. Проект "Україна": жертва УПА, місія Романа Шухевича / Д. Б. Яневський. – Харків : Факт, 2013. – 283 с.

У книзі докладно описано про діяльність Романа Шухевича на посаді Головнокомандувача УПА і його діяльність по перетворенню її в потужну армію.

Додаткова інформація на сайтах:

Костелина Л. Роман Шухевич. Портрет політика-військового-державника-патріота / Л. Костелина // Європейська Україна [сайт]. – Текст. – Б. м., 2007. – Режим доступу: http://eukraina.com/publ/society_politics/13-1-0-67 (дата звернення 12.05.17). – Назва з екрана.

Окселенко К. Головний командир УПА - Роман Шухевич / К. Окселенко // Меморіал [сайт]. – Текст. – Б. м., 2011. – Режим доступу: <http://memorial.kiev.ua/statti/1145-golovnyj-komandyr-upa-roman-shuhevych.html> (дата звернення 12.05.17). – Назва з екрана.

Герої нації: Роман Шухевич // Іо.уа [сайт]. – Текст. – Б. м., 2008. – Режим доступу: https://pidyarkiv.io.ua/s26969/geroe_nacieroman_shuhevich (дата звернення 12.05.17). – Назва з екрана.

Роман Шухевич: Провідник-Командир-Людина // Нескорена Нація [сайт]. – Текст. – Б. м., 2016. – Режим доступу: <http://neskorena-nacia.com.ua/novyyny/915-roman-shukhevych-providnyk-komandyr-liudyna.html> (дата звернення 12.05.17). – Назва з екрана.

Шухевич Роман Осипович // Вікіпедія [сайт]. – Текст. – Б. м., 2017. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Шухевич_Роман_Осипович (дата звернення 12.05.17) – Назва з екрана.

Таємниця загибелі Романа Шухевича

Як загинув Великий Командир? В українській історії є багато таємниць. Саме до таких таємниць належить загибель Романа Шухевича. Вже не один рік ми прагнемо відтворити сторінки цієї історичної драми. І щоразу переконуємось: ця історія дуже поволі відкриває свої куліси. Один з прикладів цього — обставини загибелі Голови Генерального Секретаріату Української Головної Визвольної Ради (УГВР), Головнокомандувача УПА і Голови Проводу ОУН в Україні генерала-хорунжого Романа Шухевича.

Загибель Романа Шухевича : в кадрі і за ним // Сучасна школа України. – 2016. – № 10. – С. 43-46.

Стаття розповідає про полювання емгебістів на генерала. Чекісти ганялися за Шухевичем рекордний термін. Жоден із керівників антикомуністичного підпілля не очолював його шість із половиною років поспіль. "Краще вмерти стоячи, ніж жити на колінах" — цей вибір у боротьбі із системою зробив Шухевич 5 березня 1950 року

В'ятрович В. Україна: Історія з грифом "Секретно" / В. В'ятрович. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2014. – С. 324-433.

Ця книга – зустріч із минулим. Відповіді на важливі запитання десятиліттями ховали під грифами «Секретно». Автор книжки відкриває документи, які було засекречено. Ви дізнаєтесь жахливу правду про історію України ХХ століття. Зокрема й про загадкову загибель легендарного Романа Шухевича.

Роман Шухевич // Видатні постаті в історії України ХХ ст. – Київ, 2011. – С. 372-374.

Радянська історія складається із суцільних таємниць. Саме до таких таємниць належить загибель Романа Шухевича. В публікації розглянуто різні версії та обставини цієї події.

Стецишин О. Полювання на вовка / О. Стецишин // Історія плюс. – 2015. – № 3. – С. 4- 5.

Цим псевдо, Вовк, у своїх оперативних документах радянські спецслужби називали Головного командира УПА Романа Шухевича. Полювання на патріота вони почали відразу після звільнення Західної України від німців.

Штокало В. Таємниця загибелі Тараса Чупринки / В. Штокало // Маловідома історія : далеко і близьке. – 2017. – № 3. – С. 16-17.

У статті подаються заплутані і загадкові факти загибелі командира УПА. Про обставини загибелі генерала Шухевича ходило чимало версій. Серед них припущення, що він підірвав себе гранатою, що, потрапивши в облаву вистрелив із револьвера собі в голову, чи коли вискакував через вікно, рятуючись від гебістів, був прошитий кулею автомата.

Додаткова інформація на сайтах:

Веденеев Д. Роман Шухевич: таємниця загибелі [Електронний ресурс] / Д. Веденеев // Людина - gazeta.dt.ua [сайт]. – Текст. – Б. м., 2002. – Режим доступу: http://gazeta.dt.ua/SOCIETY/roman_shuhevich_taemnitsya_zagibeli.html (дата звернення 16.05.17). – Назва з екрана.

Веденеев Д. Як загинув Шухевич і що могло статися з його тілом [Електронний ресурс] // ВІКНА / Д. Веденеев // Історична правда [сайт]. – Текст. – Б. м., 2011. – Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/research/2011/08/8/50048/> (дата звернення 16.05.17). – Назва з екрана.

Ісаюк О. Загибель Романа Шухевича: в кадрі і за ним [Електронний ресурс] / О. Ісаюк // Історична правда [сайт]. – Текст. – Б. м., 2015. – Режим доступу: <http://www.istpravda.com.ua/articles/2015/03/5/147628/> (дата звернення 16.05.17). – Назва з екрана.

Таємниця загибелі Тараса Чупринки [Електронний ресурс] // Високий замок online [сайт]. – Текст. – Б. м., 2017. – Режим доступу: <http://wz.lviv.ua/far-and-near/194409-taemnytsia-zahybeli-tarasa-chuprynky> (дата звернення 16.05.17). – Назва з екрана.

Як загинув Роман Шухевич? [Електронний ресурс] // ВІКНА [сайт]. – Текст. – Б. м., 2007. – Режим доступу: <http://vikna.if.ua/news/category/2007/2007/05/25/3004/view> (дата звернення 16.05.17). – Назва з екрана.